

0155-0166- SS Anicetus [Annicius] - Decretalia ad Universos Galliae Episcopos

O93, f. 13ra; N442, f. 34ra; V630, f. 34va; I83, f. 71vb; VD38, f. 64rb; SG670, p. 124a; P9629, f. 9r

¹INCIPI² EPISTOLA DECRETALIS ANNICII PAPAE AD UNIVERSOS GALLIAE EPISCOPOS DE ORDINATIONE³ ARCHIEPISCOPORUM ET RELIQUORUM⁴ EPISCOPORUM ET CETERIS EORUM CAUSIS⁵.

Annicus⁶ universis ecclesiis per Galliae provincias constitutis in domino salutem.

0155-0166- Anicetus

Bonorum operum et spiritalium studiorum deum auctorem esse non dubium est, qui bonorum hominum incitat⁷ mentes et adiuvat actiones, quod⁸ nobis evi<V630, f. 34vb> denter appa<O93, f. 13rb> ruerit⁹, cum inter longinqua spatia regionum unum corda vestra senserunt consilium et, quae desiderabatis¹⁰ responsa, non unius, sed plurimorum epistolae intimarunt¹¹.

De ordina<I83, f. 72ra>tionibus¹² vero¹³ episcoporum, super quibus nos consulere voluistis, <VD38, f. 64va> olim in sancti¹⁴ praedecessoris¹⁵ nostri Anacleti quaedam iam decreta repperimus. Scimus enim beatissimum¹⁶ Iacobum, qui dicebatur <SG670, p. 124b> Iustus, qui etiam secundum carnem frater¹⁷ domini nuncupatus est, a¹⁸ Petro, Iacobo et Iohanne apostolis Hierosolimorum¹⁹ episcopum esse ordinatum. Si autem non²⁰ minus quam a tribus apostolis tantus vir fuit episcopus²¹ ordinatus, patet²² profecto eos formam²³ institute domino tradidisse, non²⁴ minus quam a tribus episcopis²⁵ episcopum ordinari²⁶ debere. Sed crescente numero episcoporum, nisi necessitas²⁷ intervenerit, debent²⁸ etiam plures augeri. Id est, si²⁹ archiepiscopus³⁰ diem³¹ obierit et alter ordinandus³² archiepiscopus electus³⁴ fuerit, omnes eiusdem³⁵ provinciae episcopi ad sedem metropolim³⁶ conveniant vel³⁷ ab omnibus ipse³⁸ ordinetur. Oportet autem³⁹, ut ipse, qui illis omnibus praeesse debet, ut⁴⁰ ab omnibus illis eligatur et ordinetur. Reliqui vero comprovinciales⁴¹ episcopi, si necesse fuerit, ceteris consentientibus a tribus iussu archiepiscopi consecrari possunt⁴² episcopi. Sed melius est⁴³, si ipse cum omnibus <SG670, p. 125a> eum, qui dignus est, elegerit et cunc<I83, f. 72rb>ti pariter sacraverint⁴⁴ pontificem. Et li<VD38, f. 64vb> cet <N442, f. 34rb> istud necessitate⁴⁵ cogente concessum sit, illud autem, quod de⁴⁶ archiepiscopi consecratione praeceptum atque praedictum est, id est, ut omnes suffraganei⁴⁷ eum ordinent, nullatenus immutari licet, quia⁴⁸, qui⁴⁹ illis praest, ab omnibus episcopis, quibus praest, debet constitui. Sin aliter praesumptum fuerit, viribus carere non dubium est, quia irrita⁵⁰ erit eius secus⁵¹ acta ordinatio.

Ipse⁵² autem archiepiscopus nihil de eorum causis aut aliis⁵³ communibus iuxta⁵⁴ statuta apostolorum absque cunctorum illorum agat consilio⁵⁵, nec illi, nisi⁵⁶ quantum ad proprias parrochias <P9629, f. 9v> pertinet, sine suo, quoniam⁵⁷ [tali gaudet concordia altissimus et gloriatur in membris suis.

Nulli archiepiscopi primates vocentur] nisi illi, qui <SG670, p. 125b> primas tenent civi[tates, quarum episcopos apostoli et successores eorum⁵⁸ regulariter patriarchas vel⁵⁹] primates esse constituerunt, nisi aliqua gens [deinceps⁶⁰ ad fidem⁶¹ convertatur, cui necesse sit propter multi<V630, f. 35ra>tudinem epis]coporum primatem⁶² <I83, f. 72va> constitui. Reliqui⁶³ [vero, qui alias metropoli<VD38, f. 65ra> tanas⁶⁴ sedes adepti⁶⁵ sunt, non primates,] sed metropolitani⁶⁶ nomenclantur.

Si⁶⁷ autem aliquis metropolitanorum inf[atus fuerit et sine omnium comprovincialium] praesentia vel consilio⁶⁸ episcoporum aut eorum aut alias causas⁶⁹ nisi eas ta[n]tum, quae ad pro]priam suam pertinent parrochiam, agere⁷⁰ aut eos gravare voluerit, ab omnibus districte⁷¹ corrigatur, ne⁷² talia deinceps praesumere audeat. Si vero incorrigibilis eisque inobediens apparuerit, ad hanc apostolicam sedem, cui omnia episcoporum <SG670, p. 126a> iudicia terminare praecepta sunt, eius contumacia referatur, ut⁷⁴ vindicta de eo fiat, et ceteri timorem habeant. Si autem propter primiam longinquitatem aut temporis incommoditatem vel itineris asperitatem grave⁷⁵ ad hanc sedem eius causam deferre⁷⁶ fuerit, tunc ad eius primatem⁷⁷ causa⁷⁸ deferatur et penes ipsum huius sanctae sedis auctoritate⁷⁹ iudicetur. Similiter si aliquis episcoporum proprium⁸⁰ metropolitanum suspectum habuerit, apud primatem⁸¹ <I83, f. 72vb> dioceseos aut <VD38, f. 65rb> apud hanc apostolicam sedem audiatur. Qui maior est vestrum, secundum dominicam iussionem sit vester minister, et quanto⁸² maior es in omnibus, humilia te ipsum.

Carissimi, nolite inter vos contendere, nec quaerat aliquis maior⁸³ esse, sed iuxta apostolum diligite vos invicem, quoniam caritas ex deo est, et omnis, qui diligit, ex deo natus est et cognoscit⁸⁴ deum. Qui non <SG670, p. 126b> diligit, non novit deum, quoniam deus⁸⁵ caritas est. Pascite, inquit princeps apostolorum, qui est in vobis, gregem <N442, f. 34va> dei providentes non coacte⁸⁶, sed spontanee secundum deum neque turpis lucris⁸⁷ gratia, sed voluntarie, neque⁸⁸ ut dominantes⁸⁹ in cleris, sed formae⁹⁰ facti gregi ex animo. Et cum apparuerit princeps pastorum, percipietis inmarcescibilem⁹² gloriae⁹⁴ coronam.

Et iuxta alium apostolum: Fratres, memores⁹⁵ estote verborum, quae praedicta sunt ab apostolis domini⁹⁶ Iesu Christi, qui dicebant vobis, quoniam in novissimo tempore venient illuores⁹⁷ secundum desideria sua⁹⁸

ambulantes impietatum⁹⁹. Hi sunt, qui segregant semetipsos¹⁰⁰ <VD38, f. 65va> animales¹⁰¹, spiritum¹⁰² non habentes. Vos <I83, f. 73ra> autem, carissimi, supraedificantes vosmetipsos¹⁰³ sanctissimae vestrae fidei in spiritu sancto orantes ipsos vos <V630, f. 35rb> in dilectione dei servate, exspectantes misericordiam domini nostri Iesu Christi in vitam <SG670, p. 127a> aeternam. Et eos¹⁰⁴ quidem arguite iudicatos¹⁰⁵, illos vero salvate¹⁰⁶ de igne rapientes. <O93, f. 13va> Aliis autem miseremini in timore odientes¹⁰⁷ eam, quae carnalis est, maculatam¹⁰⁸ tunicam¹⁰⁹.

Prohibete¹¹⁰, fratres, per universas regionum vestrarum ecclesias, ut clerici iuxta apostolum comam¹¹¹ non nutriant, sed desuper¹¹² caput in modum sperae radant, quia¹¹³, sicut discreti debent esse in conversatione, ita et in¹¹⁴ tonsura et¹¹⁵ omni¹¹⁶ habitu discreti debent apparere.

Haec vobis, fratres, ut petistis, custodienda mittimus et custodire praecipimus, ut in nomine Iesu omne genu flectatur caelestium, terrestrium et infernorum, et omnis lingua confiteatur, quia dominus¹¹⁷ Iesus Christus in gloria est dei patris.

Data¹¹⁸ VIII Kal. Iunii, Gallicano¹¹⁹ et Rufino¹²⁰ cc. cons.

O93, f. 13va; N442, f. 35 va; V630, f. 35rb; I83, f. 73rb; VD38 f. 65va; SG670, p. 127a; P9629, f. 9v

1 In P9629 sind einige Passagen des Briefes wegen Beschädigung der Handschrift nicht lesbar; diese sind im Text durch [...] gekennzeichnet

2 *Überschrift*] EPISTOLA ANICETI PAPAE QUOT EPISCOPI IN ORDINATIONE PONTIFICIS SINT ADHIBENDI ET DE DIFFERENTIA PATRIARCHARUM VEL PRIMATUM ET CETERORUM EPISCOPORUM SG670

3 ORDINATIO VD38

4 RELICORUM P9629; RELIQUORUM *korr. aus* RELINQUORUM VD38

5 CAUSIS] *am Rande* DECRETA ANNITICI P9629

6 Anicitus P9629; Anicetus SG670

7 *am Rande* commovet VD38

8 Quod *korr. aus* Quid VD38

9 apparuit V630; I83; VD38; SG670; apparuit *korr. aus* apparuerit P9629

10 desiderabatis *korr. aus* siderabatis VD38

11 *am Rande* significaverunt VD38

12 ordinationibus vero *korr. aus* ordinationibus N442

13 vero *fehlt* I83; SG670

14 sanctis I83

15 predecessoris *korr. aus* precessori N442; *predecessoris korr. aus* *predecessores* V630; *praecessoris* I83; SG670

16 beatissimus O93

17 *interlinear* propinquus SG670

18 *am Rande* De ordinatione episcoporum P9629

19 hierosolimam I83; hierosolima SG670

20 non] non a P9629

21 episcopus *fehlt* SG670

22 *am Rande* manifestum est VD38

23 *am Rande* exemplum VD38

24 non] non a V630; P9629

25 episcopis *fehlt* VD38

26 ordinare P9629; ordinari *korr. aus* ordinare SG670

27 necessitatis N442

28 debent *korr. aus* debet O93

29 si archiepiscopus] archiepiscopus si SG670

30 archiepiscopus diem obierit et alter ordinandus archiepiscopus *korr. aus* archiepiscopus V630

31 diem *fehlt* I83; VD38; SG670

32 ordinatus I83

33 ordinandus archiepiscopus] ordinandus est archiepiscopus *korr. aus* ordinandus episcopus P9629

34 electus *fehlt* SG670

35 eidem O93; P9629; I83; eiusdem *korr. aus* eidem V630

36 metropolitani I83; VD38; SG670

37 ut *korr. aus* vel V630; et VD38; ut SG670

38 ipse *fehlt* VD38; ipse] ipse eligatur et *korr. aus* ipse P9629; ipse eligatur et SG670

39 enim *korr. aus* autem SG670

40 ut *fehlt* V630; VD38
41 provinciales V630; P9629
42 possunt episcopi] possunt *korr. aus* possunt episcopi SG670
43 est si *korr. aus* est O93
44 consecraverint SG670
45 necessitatem *korr. aus* necessitate P9629
46 de *fehlt* VD38
47 *am Rande* subiecti VD38
48 *am Rande* De consecratione archiepiscopi P9629
49 qui illis] ille qui VD38
50 *am Rande* vacua inanis VD38
51 forinsecus VD38
52 *am Rande* De metropolitanis N442
53 aliis] aliis rebus *korr. aus* aliis SG670
54 *am Rande* Mentio canonum apostolorum N442
55 consilio *korr. aus* concilio SG670
56 nisi *korr. aus* si O93
57 *am Rande* De primatibus vel patriarchis I83
58 apostolorum V630
59 et V630
60 *am Rande* ab hoc tempore VD38
61 fide O93
62 primates SG670
63 *am Rande* Metropolitanis
64 metropolitanus *korr. aus* metropolitanis O93
65 *am Rande* adquisierunt VD38
66 metropolitani *korr. aus* metropolita V630
67 *am Rande* De fastu metropolitanorum N442
68 consilio *korr. aus* consilia V630; consilia P9629; concilio I83
69 causas *korr. zu* causas agere VD38
70 agere *fehlt* I83; VD38; SG670
71 districte *korr. aus* districte P9629
72 nec SG670
73 ne talia] nec alia VD38
74 ut *korr. aus* aut SG670
75 gravem V630; grave *korr. aus* gravem P9629
76 deferre] deferre non posse V630; P9629
77 primatem] primatem eius SG670
78 causam VD38
79 auctoritatem I83
80 proprium *fehlt* V630
81 primatum O93
82 quantum N442; I83
83 maiorem I83
84 cognoscet VD38
85 deus *fehlt* I83
86 *am Rande* invite VD38
87 lucrum I83
88 neque ut *korr. aus* neque O93
89 dominantur I83; SG670
90 *am Rande* exemplum VD38
91 forma V630; I83; SG670; forma *korr. aus* forme P9629
92 *am Rande* incorruptibilem VD38
93 inmarcisibilem VD38
94 gloriae coronam] coronam glorię SG670
95 memores estote] memor esto O93; N442
96 domini] domini nostri VD38
97 *am Rande* deceptores VD38
98 sua *fehlt* V630
99 impietatum] impecatum *korr. aus* impietatum P9629; in peccatum I83; SG670

- [100](#) sedmetipsos *P9629*
[101](#) animales *fehlt V630*
[102](#) spiritum *korr. aus spiritus P9629; spiritus I83; spiritum] spiritum dei SG670*
[103](#) vosmetipsos *korr. aus metipsos O93*
[104](#) hos *SG670*
[105](#) iudicantes *korr. aus iudicatos P9629; iudicantes N442; I83; VD38; SG670*
[106](#) salute *O93; salvate korr. aus salute P9629*
[107](#) odientes *korr. aus audientes P9629*
[108](#) *am Rande corruptam VD38*
[109](#) *am Rande conversationem VD38*
[110](#) *am Rande De corona clericorum I83*
[111](#) *interlinear nam laici antiquitus non tondebant sicut hodie nec greci SG670*
[112](#) super *VD38; desuper] eam super SG670*
[113](#) *am Rande De tonsura P9629*
[114](#) in *fehlt N442*
[115](#) et] et in *I83*
[116](#) omne *VD38*
[117](#) dominus] dominus noster *VD38*
[118](#) Data VIII Kal. Iunii, Gallicano et Rufino vv. cc. cons *fehlt SG670*
[119](#) gallio *I83; galligano VD38*
[120](#) Rufino] rufino vv. *korr. aus rufino N442; rufino cc. I83*